

doorgeefbrief
december 2008

gereformeerd *appèl*

Gebedsbijeenkomst '08

Op zaterdag 6 september 2008 werd in kerkgebouw De Lichtkring in Amersfoort de jaarlijkse landelijke gebedssamenkomst van het Gereformeerd Appèl gehouden. Het thema "De hand op de troon" was ontleend aan Exodus 16. Ds. A. van Houdt ging in zijn bijdrage nader in op dit Schriftgedeelte. Met ds. G. van Roekel maakten wij een sprong van Exodus naar Openbaring 5; er is iemand gezeten op de troon, die alles zijn hand houdt. In de laatste overdenking belichtte ds. P.J.H. Krol het thema vanuit het boek Klaagliederen. De ernst van de situatie, onze schuld en het gebed dat God ons zal doen wederkeren komen op ons af. Van alle drie overdenkingen volgt hier de volledige tekst.

De hand op de troon

Exodus 16:8-16.

Hebt u er nog moed op, op kerkelijke eenheid?
Gemengde gevoelens maken zich van ons meester.
In sommige plaatsen zijn ze heel ver gekomen met elkaar.
Op andere plaatsen leven we totaal langs elkaar heen...!

Synodes hebben intussen weer gesproken.
En naar goed gereformeerd kerkrecht aanvaarden we die besluiten als bindend, of niet soms?
De Christelijke Gereformeerde Synode heeft het federatief groeimodel met de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt afgeblazen.
De Gereformeerde Kerken vrijgemaakt houden het met de Nederlands Gereformeerden vooralsnog op verkennende gesprekken.
Ik heb natuurlijk ook het nodige commentaar op die uitspraken gehoord en gelezen.
Voor sommigen is het een opluchting.
Voor anderen een steen des aanstoots.
Zijn we nog gemotiveerd om te werken aan eenheid?
Of is het ons wel goed zo?

Geloof u nog in de kracht van het gebed, dat we samen voor de troon van de HEERE brengen?
De HERE bracht mij bij de voorbereiding op deze avond de biddende Mozes te binnen.

U kent het verhaal wel.
Amalek heeft Israel in de woestijn op een laffe manier aangevallen.

De ouderen, de jeugd en de vrouwen waren het doelwit.
Zwak!

Daar komt nog iets bij. Bij Rafidim had Amalek een kamp opgeslagen.

Daardoor kon Israel geen water putten uit de bron.

De tegenaanval wordt ingezet onder leiding van Jozua.

Mozes klimt de berg op om te bidden voor het volk dat beneden aan het strijden is.

Boven gekomen steekt hij zijn staf op naar de hemel.

Alsof hij zeggen wil: kijk eens, HERE, weet U het nog, wat U mij met die staf hebt laten doen!

Grote tekenen en wonderen hebt U er mee verricht bij de exodus en bij de doortocht door de Rode zee.

Dat heeft wat betekent voor deze man op leeftijd!

Als Mozes handen moe worden is Amalek aan de winnende hand.

De hulp van de HERE is er alleen als Mozes zijn handen omhoog houdt en bidt.

"Mijn bee, met opgeheven handen, klim voor Uw heilig aanzicht!"

Niet de staf als symbool van wondertekenen, maar het gelovig gebed opent de weg naar Gods reddende aanwezigheid. Opvallend is dat dit gebed blijkbaar aanhoudend moet doorgaan.

Het is biddend leven in ootmoedige afhankelijkheid: HERE, zonder U wordt het niets.

De HERE heeft beloofd met ons te zijn, alle dagen.

Maar het wordt alleen werkelijkheid als we voortdurend leven in afhankelijkheid..

Soms is dat moeilijk vol te houden.

Mozes houdt het ook niet vol. Althans, niet in z'n eentje.

Hij raakt volkomen uitgeput. Armen als blokken beton.

Maar gelukkig zijn daar de broeders. Aäron en Hur.

"Ga jij maar zitten op die steen, Mozes, wij zullen je opgeheven handen ondersteunen."

Samen staan ze sterk in het gebed.

In de weg van deze voortdurende voorbede komt God tot Zijn doel met Zijn volk.

Ze zijn maar met een paar, Aäron, Mozes en Hur. Zo weinig maar. 'Gij hebt kleine kracht.'

Maar de afloop van de strijd hangt - middelijkerwijze - af van wat zij met z'n drieën doen.

Hoeveel leden tellen we samen als kerken?

Meer dan tweehonderdduizend broeders en zusters.

Geen megakerk en geen arena zou ze allemaal kunnen bevatten.

Maar bidden om eenheid zouden we wel met z'n allen moeten doen, in het geloof, dat het zonder Christus niet kan. Toch was dat kleine groepje op die heuveltop van doorslaggevend belang.

Drie mannen concentreerden zich op het gebed. De anderen moesten werken aan de overwinning. Dank God als er ootmoedige bidders in het midden van de gemeenten en onze kerken zijn.

Als Amalek verslagen is richt Mozes een altaar op. Hij geeft aan die hoop stenen een betekenisvolle naam: de HERE is mijn banier. De overwinning is niet bevochten door het zwaard van welke vechtjas ook. De overwinning is van de HERE. Niet door kracht, noch door geweld, maar door Zijn Geest zal het geschieden. En Mozes zei er ook iets bij: de hand op de troon van de HEERE. Een prachtige beeldspraak voor het gebed. Tot op vandaag kun je er afbeeldingen van zien. Oud-oosterse koningen, zittend op hun troon. Voor hen, op de grond, liggen mensen. Hun handen uitgestrekt naar de troon. Dat is de houding van een smekeling. Een smekeling, zo kom ik tot Uw troon, zingen we vanavond met Psalm 119.

De hand op de troon van de HERE. Wat een indringende les! En wat een motivatie om er bij te zijn vanavond. Zonder gebed gaat het niet, zonder smeekbede is er voor de kerk geen toekomst. Mozes heeft een les getrokken uit de overwinning. Hij heeft die les aan Israel meegegeven en wij mogen er van leren vanavond. Het mag! Je mag de hand op de troon van de HERE leggen. Zijn mijn handen dan niet te vuil? Handen zijn een symbool van het hart. Wiens hart is zuiver? Wie durft te zeggen dat Hij zo maar naar de HERE mag toegegaan?

En toch, het mag, je mag de hand op de troon van God leggen. Want wie ontmoeten we daar? Johannes vertelt het ons in Openbaring 5:6. Hij zag midden in de troon een Lam staan, als geslacht. Om het Lam en door Het Lam mogen we naderen tot de HERE. Hij is onze Voorspraak, onze advocaat. Om onze grote Hogepriester hebben verloren zondaren vrije toegang tot de troon van de genade. Ons gebed komt daar aan en het komt daar over. Het Lam is toch geslacht voor Zijn bruid, de kerk van alle tijden, Bidden voor kerkelijke eenheid is bidden om herstel van het Lichaam van Christus, verdrietig gescheurd en uiteengerukt. En dan beseffen we, het is: bidt en werkt.

Hier wordt gebeden en daar wordt gewerkt, op plaatselijk niveau, de één in een samenwerkingsgemeente, de ander met kanselruil, een derde probeert in contact te komen met de gemeente, die niets van samenspreking weten wil. We werken door, ook op het niveau van deputaten, en luisteren daarbij goed naar onze kerkelijke vergaderingen om de door hen nog aangewezen hobbels serieus te nemen. En we gaán er voor ze in eerbiedige gehoorzaamheid aan Schrift en belijdenis weg te nemen, zo de HERE wil.

Kerkelijke Eenheid bereik je niet door de verschillen weg te masseren, maar door ze te benoemen en door te spreken en zo mogelijk uit de weg te ruimen. Daarbij denk ik niet exclusief aan de kerken in onze driehoek GKv, CGK en NGK, maar ook aan de bevindelijk-Gereformeerden, de Hersteld Hervormde Kerk voorop, waarmee inmiddels ook hartelijke contacten mochten worden gelegd.

Hebt u er nog moed op? Krijgt u de gevouwen handen nog omhoog? De steun aan elkaar is prachtig. Maar de steun die we van boven ontvangen is méér. Onder ons zijn eeuwige armen, die ons ondersteunen als onze armen zwaar worden. Evenzo komt de Geest onze zwakheid te hulp; want wij weten niet wat wij bidden zullen naar behoren, maar de Geest zelf pleit voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen. En Christus Jezus is de gestorvene, wat meer is, de opgewekte, die ter rechterhand Gods is, die ook voor ons pleit. (Romeinen 8)

Zoals Mozes bad voor Israel, zo bad Christus voor Zijn discipelen en voor heel de kerk. Opdat zij één zijn, gelijk Wij één zijn: Ik in hen en Gij in Mij, dat zij volmaakt zijn tot één, opdat de wereld erkenne, dat Gij Mij gezonden hebt, en dat Gij hen liefgehad hebt, gelijk Gij Mij liefgehad hebt.

We hebben een biddende Hogepriester, die altijd voor ons pleit.

Zou God niet gevoelig zijn voor ons gebed van vanavond, als we het achter Christus aan bidden en als wij onze hand op dat gebed van Zijn Zoon leggen en zo de hand op de troon leggen?

Gezeten op de troon...

Op. 5: 6 en 7, Hebr. 4: 14-16

Bidden is gelovig de hand leggen op de troon. En wie zit er dan op de troon? Tot wie bidden we? Daarover lezen we in Openbaring 4 en 5 heerlijke dingen. De God die op de troon zit... Opvallend trouwens dat de Bijbel zo vaak zegt dat God op zijn troon zit. Zitten, een beeld dat rust weergeeft. De Here loopt bij wijze van spreken niet in paniek heen en weer. Hij kijkt niet verschrikt op als zich op aarde onverwachte en

ingrijpende gebeurtenissen voordoen. Hij zit op de troon. Anders gezegd: er wordt niet alleen geregeerd. Het loopt Hem ook niet uit de hand.

Nu, de God die op de troon zit, is volgens Openbaring 4 en 5:
– de God van de heerlijkheid, de heiligheid en de glorie. Zijn aanzien wordt immers uitgedrukt in de heerlijkheid van de edelstenen; de God van de trouw. De regenboog - teken van Gods trouw - welft zich rondom de troon; het heil. Bij de troon is onze Here Jezus Christus, door Johannes gezien als een lam dat staat als geslacht. Dus: met de snede van het slachten nog zichtbaar in de hals. Is het lam heenwijzing naar het Paaslam van Ex. 12? Of wellicht naar het lam uit de profetie over de lijdende knecht des Heren uit Jes. 53? In ieder geval is het lam heenwijzing naar het volbrachte verlossingswerk van de Here Jezus. Door Hem is de God die op de troon zit een God van heil. En is de troon een troon van genade.

– de God die beschikt over de volheid van de Heilige Geest. Johannes ziet immers zeven vurige fakkels voor de troon, dat zijn de zeven geesten Gods. Ze staan als het ware klaar om uitgezonden te worden en hun werk te doen.

– de God die regeert. Hij heeft de boekrol in zijn rechterhand. De boekrol - de wegen die God reddend en richtend zal inslaan tot aan de komst van zijn rijk.

Maar de God die op de troon zit is toch vooral: de God die ons vrijmoedigheid geeft om tot die troon te naderen (Hebr. 4:16). Dat is wat!

De Hebreëen worden bedreigd door matheid en slapheid, zoals wij in de situatie rondom de kerkelijke eenheid van gereformeerde belijders bedreigd worden door matheid en slapheid. Dan wijst de schrijver op Jezus Christus, de hogepriester die de hemelen doorgedaan is tot bij de troon van de Vader. Daarmee grijpt hij naar het beste medicijn tegen kerkelijke matheid en verslapping: wijzen op Jezus Christus.

Om van daaruit de lezers en ook ons aan te sporen: laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon van de genade. Met vrijmoedigheid, nee dat heeft hier niets te maken met de gesteldheid van ons hart. Vrijmoedigheid is hier het recht - het genaderecht - dat God verleent. Góð opent ons de weg tot de troon.

En dat is dan een krachtige aansporing tot het gebed, ook vanavond. Zien we op de omstandigheden, de teleurstellingen, onszelf, we zouden de handen in de schoot leggen. Maar ziende op de God die op de troon zit, zeggen we: laten we met vrijmoedigheid toegaan. En laten we daarin volharden. Inderdaad, met de machteloosheid die we zo vaak ervaren. Met de complexiteit van de processen - de zaak van de kerkelijke eenheid is ingewikkelde materie. Met de matheid die zich soms van ons meester maakt. Toegaan tot de troon!

Zonder pretenties. Zonder eigendunk. Kent u het verhaal van prinses Wilhelmina? Naar verluid klopte ze ooit op de deur van de werkkamer van haar moeder, prinses Emma. 'Wie is daar?', vroeg Emma. 'De prinses', zei Wilhelmina. 'Zo kom je niet binnen', reageerde haar moeder. Er werd weer geklopt, weer klonk de vraag 'Wie is daar?'. Toen zei de prinses 'Willemientje'. Toen ging de deur open...

Laten we dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon van de genade.

Ds. G. van Roekel

Ontkroonden bij de troon

Klaagliederen 5: 16-22 (NBG 1951):

*“De kroon van ons hoofd is gevallen,
wee ons, dat wij gezondigd hebben!
Hierom is ons hart ziek,
hierom zijn onze ogen verduisterd:
om de berg Sion, die woest ligt,
waarop de vossen ronddolen.
Gij, HERE, zetelt tot in eeuwigheid,
uw troon staat van geslacht tot geslacht.
Waarom zoudt Gij ons voor altoos vergeten,
ons verlaten tot in lengte van dagen?
Breng ons, HERE, tot U weder, dan zullen wij wederkeren.
Vernieuw onze dagen gelijk van ouds!
Of zoudt Gij ons geheel en al verwerpen?
Zoudt Gij al te zwaar tegen ons toornen?”*

We hebben het laatste stukje van het boek “Klaagliederen” gelezen. Dat doet niet veel goeds verwachten. Het zal wel een sombere overdenking worden. En dat is ook wel een beetje zo. Je kunt niet alleen over Sion toen, en over de toestand van de kerk van de Here Jezus in het algemeen nu, maar ook over de contacten tussen onze concrete kerken gemakkelijk een boek vol Klaagliederen schrijven.

Nou wil ik echt niet alleen maar negatief zijn. Ik ben zelf 18 jaar lid geweest van de Ned.Geref. Commissie voor Contact en Samenspreking. Overheersend daarbij is achteraf wel het gevoel van: een tekort aan geloof en durf, en een teveel aan angst en gemillimeter. Maar ik herinner me ook heel mooie momenten van eerlijkheid en openheid, van herkenning en kwetsbaarheid, van dankbaarheid en hoop. En ook plaatselijk gebeuren er, ondanks alles, telkens weer mooie, verrassende dingen. Maar ik ben in de loop van de jaren toch wel steeds meer bepaald bij de menselijke kant van de kerkelijke contacten. Niet alleen bij kerkscheuringen komt erg veel menselijks om de hoek kijken, maar ook bij de pogingen om elkaar weer te vinden. En ik pleit daarom voor grondig onderzoek. Niet alleen van de ander, maar eerst en bovenal van onszelf. Bij alle geloof en goede bedoelingen: welke rol speel ik zelf, met

mijn zwakheid en mijn zondigheid en eenzijdigheid. Het is toch heel vreemd dat we op een gegeven moment “ja, maar” tegen elkaar zeggen, en dat het binnen de kortste keren toch weer wordt: “nee, tenzij”. Is dat uit geloof? Of uit angst? En nog een paar vragen:
Hoeveel schuld durven we ruiterlijk te erkennen?
En hoeveel ruimte durven we elkaar in vertrouwen te geven?

Ja, ik heb bewust uit “Klaagliederen” gelezen. “De kroon van ons hoofd is gevallen, wee ons, dat we gezondigd hebben!”. Het gaat vanavond dus over de troon van God, over zijn koninklijke presentie. Maar onszelf is, in de loop van de kerkgeschiedenis, de kroon van het hoofd gevallen. “Wee ons, dat we gezondigd hebben!”. De situatie waar we inzitten, het is geen noodlot, maar we hebben het er zelf naar gemaakt. We klagen en bidden hier vanavond daarom niet alleen over de situatie, en over de ander, we klagen en bidden hier vanavond vooral over onszelf. De situatie van de kerken in Nederland kan je hart ziek maken en je ogen van tranen verduisteren, maar helder is: dat we zelf medeschuldig zijn. En wil er ooit iets goeds ontstaan tussen onze kerken, dan is daar voor nodig: ingrijpen van God, en bekering, niet van de ander, maar van onszelf.

Daar bid ik dan ook steeds meer om. Ja, ook om een goede vergadering, en nóg een goede vergadering, en nog heel veel goede vergaderingen, tot “in lengte van dagen” (zie vers 20). Maar vooral om een ingrijpen van God, en om bekering.

Het boek “Klaagliederen” eindigt met een indringend gebed. Klagen is te weinig, er moet gebeden worden. Nederig gebeden bij de troon van God.

“Gij, HERE, zetelt tot in eeuwigheid, uw troon staat van geslacht tot geslacht”.

Terwijl Jeruzalem in puin ligt en de tempelberg verwoest is, belijdt de klager van dit lied: “Uw troon staat van geslacht tot geslacht”. Met andere woorden: HERE, uw troon, is niet afhankelijk van de situatie hier beneden. Ook al is het hier beneden een puinhoop, tóch bent U Koning. Niet alleen vroeger, in tijden die soms (lang niet altijd) beter waren, de tijden “van ouds”, maar ook in het teleurstellende heden. “Gij, HERE, zetelt tot in eeuwigheid”. Niet alleen ten tijde van onze voorouders, ook nu, en ook - laten we het “van geslacht op geslacht” maar heel concreet nemen - ten tijde van onze kinderen en kleinkinderen. Zoals er hoop was voor het verwoeste Sion, zo is er nu hoop voor een zwakke en verdeelde kerk.

Maar het ontkroonde volk pleit meer om barmhartigheid, dan om recht. De schuld en de onmacht worden eerlijk benoemd. “Breng ons, HERE, tot U weder, dan zullen wij wederkeren”. Daaruit spreekt grote afhankelijkheid. Een sterkere vertaling is nog: “Breng ons, HERE, tot U, en wij zullen ons bekeren”. Er is een daad van ons nodig: bekering. Ook in ons kerkelijk leven: bekering van ons klein gedoe tot het grote van God, bekering van angst tot vertrouwen. Maar ... alleen God zelf kan dat in ons en in onze kerken bewerken. Daarom begint het gebed om bekering met: “Breng ons, HERE, tot U”. Waarom? Omdat bij de HERE genade is, en altijd weer een nieuwe kans. Omdat dichtbij de HERE belangrijke dingen zich schiften van minder belangrijke din-

gen. Omdat in de nabijheid van de HERE ons vingertje niet naar de ander gaat maar naar onszelf.

Zullen we vanavond zó samen in gebed zijn. Vol schaamte. Maar ook vol verwachting!

Terugblik

De afgelopen jaren is er een vaste kern bezoekers. Maar ongeveer de helft van het aan bezoekers wisselt. Elk jaar treffen we ook weer mensen aan die voor het eerst komen. Van de nieuwkomers krijgen wij stevast twee, maar meestal drie reacties. De eerste reactie bij binnenkomst: “Wij hadden hier veel meer mensen verwacht! Wat jammer dat er maar zo weinig zijn”. De tweede reactie na afloop van de bijeenkomst: “Wat geweldig om zo vanuit verschillende kerken samen te zijn. Samen te zingen en stil te zijn voor God. Dit zouden toch veel meer mensen een keer moeten meemaken”. En dan het piano en het orgelspel van Peter Sneep: “Alleen daarvoor zou ik al gekomen zijn”. Ook dit jaar ontmoetten wij weer mensen die voor het eerst een gebedsbijeenkomst bezochten. “Dit was geweldig. Volgend jaar neem ik iemand mee!”. Wij hopen dat velen dat zullen doen. Intussen blijft het appèl om samen de zaak van eenheid, eendracht en eensgezindheid voor de troon van God te brengen. Met gebed om voortgang en volharding, maar ook met dankzegging voor bemoedigende berichten uit veel plaatsen in het land.

Tot slot, als u deze Doorgeefbrief uit hebt, geeft u hem dan vooral door aan anderen.

Colofon

Het Gereformeerd Appèl is een in 1992 opgerichte gebedsbeweging van leden van de Vrijgemaakt Gereformeerde, Nederlands Gereformeerde en de Christelijk Gereformeerde Kerken. Het Gereformeerd Appèl wil het gebed voor kerkelijke toenadering stimuleren en de onderlinge ontmoeting en geloofsherkenning van gereformeerden bevorderen. De activiteiten worden gecoördineerd door een comité waarin leden van bovengenoemde kerkgenootschappen zitting hebben. Zo mogelijk wordt driemaal per jaar (in voorjaar, zomer en najaar) een Doorgeefbrief uitgegeven.

Gereformeerd Appèl
Giro 608922
t.a.v. Gereformeerd Appèl
te Houten
Internetadres:
<http://www.gereformeerdappèl.nl>
e-mail: info@gereformeerdappèl.nl

Internet
Website:
<http://www.gereformeerdappèl.nl>
E-mail:
info@gereformeerdappèl.nl of stuur
een mail via een
invulformulier

Contactadres en
adressenadministratie
Elsje Kadijk-van Deursen
Amazoneweg 90, 2622 DT Delft
tel. 015-2565015

Redactie website en
Doorgeefbrief
Vacature
info@gereformeerdappèl.nl